

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mircu w dniach 3 i 8 listopada 2021 r.

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 8 257 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Mirosław Seweryn.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu został powołany Uchwałą Nr XXXXIII/226/2002 Rady Gminy z dnia 21 sierpnia 2002 roku, która zmieniała Uchwałą Nr X/46/90 w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu” i powołania jednostki organizacyjnej gminy Mirzec pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu”.

Ośrodek posiada własny REGON 291129923 i NIP 664-18-70-695.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu jest Pani Grażyna Potrzeszcz.

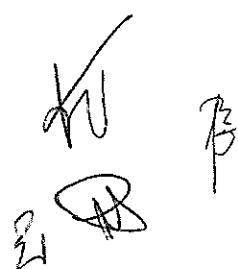
Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Ośrodka przyjęty Uchwałą Nr VII/39/2015 Rady Gminy w Mircu z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zmiany do Statutu zostały wprowadzone: Uchwałą Nr XXII/137/2016 Rady Gminy w Mircu z dnia 30 marca 2016 r., Uchwałą Nr V/46/2019 Rady Gminy w Mircu z dnia 31 stycznia 2019 r., Uchwałą Nr XXXVIII/249/2021 Rady Gminy w Mircu z dnia 28 maja 2021 r., Uchwałą Nr XLII/273/2021 Rady Gminy w Mircu z dnia 24 września 2021 r.

Zdaniem zespołu kontrolującego Ośrodek powinien opracować nowy tekst jednolity Statutu GOPS.

- 2) Regulamin Organizacyjny przyjęty Zarządzeniem Nr 8.2012 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu z dnia 2 stycznia 2012 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu. Zmiany do Regulaminu zostały wprowadzone: Zarządzeniem Nr 0050.2.2016 z dnia 17 lutego 2016 r., Zarządzeniem Nr 021.2.2019 z dnia 2 stycznia 2019 r., Zarządzeniem Nr 021.3.2021 z dnia 4 stycznia 2021 r., Zarządzeniem Nr 021.5.2021 z dnia 20 września 2021 r.

Zdaniem zespołu kontrolującego Ośrodek powinien opracować nowy tekst jednolity Regulaminu GOPS.

- 3) Uchwałę Nr XVIII/120/2016 Rady Gminy w Mircu z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie: szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, warunków częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat oraz tryb ich pobierania, którą zmieniono Uchwałą Nr LVII/343/2018 Rady Gminy w Mircu z dnia 19 października 2018 r.
- 4) Uchwałę Nr IV/37/2018 Rady Gminy w Mircu z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia „Programu osłonowego w zakresie dożywiania na terenie gminy Mirzec na lata 2019 – 2023”, która została zmieniona Uchwałą Nr VII/53/2019 Rady Gminy w Mircu z dnia 27 lutego 2019 r.
- 5) Uchwałę Nr IV/35/2018 Rady Gminy w Mircu z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Zmianę do Uchwały wprowadzono Uchwałą nr VII/54/2019 Rady Gminy w Mircu z dnia 27 lutego 2019 r.
- 6) Uchwałę Nr XXVI/169/2016 Rady Gminy w Mircu z dnia 26 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Mirzec na lata 2016-2022.
- 7) Zarządzenie Nr 021/2/2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu z dnia 4.01.2021 r. w sprawie zasad przyznawania świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- 8) Zarządzenie Nr 021/4/2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu z dnia 4.01.2021 r. w sprawie wprowadzenia zasad przyznawania świadczeń pomocy społecznej w roku 2021.
- 9) Pełnomocnictwo Nr 1/2011 Wójta Gminy Mirzec z dnia 4 listopada 2011 r. do m.in. wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracoń – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 700/2021 z dnia 2 listopada 2021 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału

Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska.

2. Katarzyna Wach – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 701/2021 z dnia 2 listopada 2021 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska.
3. Barbara Nowak – kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 726/2021 z dnia 5 listopada 2021 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu* pod poz. 8.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 3 i 8 listopada 2021 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz.U. z 2021 r. poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu mieści się w budynku Urzędu Gminy w Mircu pod adresem Mirzec Stary 9, 27-220 Mirzec, tel. 41 27 13 010. Ośrodek działa od 7.30 do 15.30. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje pięć pomieszczeń na parterze i na piętrze budynku, pracownicy socjalni zajmują 3 pokoje na parterze po 2 osoby, na piętrze 2 pokoje zajmuje Kierownik i Główna Księgowa. Obecnie warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej są trudne i nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. Z informacji Kierownika GOPS wynika, że Ośrodek do końca roku zostanie przeniesiony do większych pomieszczeń (Załącznik Nr 1 – Protokół oględzin).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i bezrobocie.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej jest realizowana przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Na dzień kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mircu w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych na umowę o pracę było 12 pracowników, w tym: kierownik, 5 pracowników socjalnych (na 4,5 etatu) i 6 opiekunek środowiskowych (Załącznik Nr 2 – Tabela dotycząca kadry).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż pracy i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy m.in.: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $8257/4,5 = 1\ 835$ osób

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy – ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy więcej niż 3 pracowników socjalnych i na jednego pracownika przypada 1 835 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2021 r. pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 45 osób. Za 40 osób Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

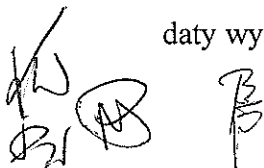
Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

5100.150.2020; 5100.137a.2020; 5100.137.2019; 5100.153.2021; 5100.64zm.2020; 5100.98.2021; 5100.154.2021; 5100.103zm.2018; 5100.149.2020; 5100.120.2020.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenie widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, przytaczano rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W decyzji prawidłowo przytaczano artykuły kodeksu postępowania administracyjnego, jednakże nie wpisywano daty wydania tejże ustawy.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem, prawidłowo przytaczano art. 108 k.p.a. i jego treść, mówiący o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności: w podstawie prawnej, postanowieniu i uzasadnieniu.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki pomoc została udzielona, sposób i termin wypłaty świadczenia.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Odrębnym pismem informowano stronę o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w okresie pobierania świadczenia.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że w roku 2021 pomocą okresową objęto 40 osób. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

5101.34.2021; 5101.5.2021; 5101.30a.2021; 5101.21c.2021; 5101.3d.2021; 5101.1c.2021; 5101.11c.2021; 5101.10d.2021; 5101.27c.2021; 5101.14a.2021.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z PUP, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych przywoływano prawidłowe przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, przytoczono również rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach. Natomiast w decyzjach wydanych do końca maja 2021 roku nieaktualny był publikator ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. W części wydanych decyzji ustawę Kodeks postępowania administracyjnego podawano bez daty wydania dokumentu.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, powódzie jej przyznania i okresie, na jaki pomoc została udzielona oraz o sposobie i terminie wypłaty świadczenia.

Pouczenie decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do SKO za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów stwierdził, że pomoc w formie zasiłku okresowego była wyliczana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS wynika, że w roku bieżącym do dnia kontroli pomocą w postaci gorącego posiłku objętych jest 33 dzieci z 17 rodzin, a z zasiłku pieniężnego na zakup posiłku lub żywności skorzystało 99 osób z 45 rodzin.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Mirzec:

L.p.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dożywianych dzieci
1.	Szkoła Podstawowa w Mircu	jedno gorące danie	3,00 zł	4
2.	Szkoła Podstawowa w Osinach	jedno gorące danie	3,00 zł	4
3.	Szkoła Podstawowa w Gadce	jedno gorące danie	3,00 zł	2
4.	Szkoła Podstawowa w Tychowie Starym	jedno gorące danie	3,00 zł	8
5.	Szkoła Podstawowa w Tychowie Nowym	jedno gorące danie	3,00 zł	1
6.	Szkoła Podstawowa w Trębowcu	jedno gorące danie	3,00 zł	1
7.	Szkoła Podstawowa w Małyszynie	jedno gorące danie	3,00 zł	2
8.	Przedszkole w Mircu	jedno gorące danie	6,00 zł	3

Dodatkowo w 2021 roku Ośrodek sfinansował koszt wyżywienia 8 uczniów uczęszczających do placówek poza terenem Gminy Mirzec. Koszt gorącego posiłku wynosił od 5,00 zł do 13,50 zł.

Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności przyznawane jest zgodnie z Zarządzeniem Nr 021/2/2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu z dnia 4.01.2021 w sprawie zasad przyznawania świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Wysokość zasiłku obliczana jest zgodnie z zasadą: 5,00 zł (dzienna stawka na posiłek) x liczba osób w rodzinie x ilość dni w miesiącu.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Posiłek w szkole i domu”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: 8224.22.2021; 5224.16.2021; 5224.11.2021; 5224.27.2021; 5224.41.2021; 5224.2d.2021; 8224.28a.2021; 8224.31.2021; 8224.4c.2021; 8224.40.2021; oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach: 5113.7a.2021; 5113.14.2021; 5113.3.2021; 5113.8.2021; 5113.15.2021; 5113.1a.2021; 5113.2a.2021; 5113.4.2021; 5113.11a.2021; 5113.9a.2021.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja – aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o prawidłowe przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przywoływano także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych, Uchwałę Rady Ministrów w sprawie ustanowienia Programu oraz Uchwałę Rady Gminy w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do pomocy.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, liczbę dni w tygodniu, typ posiłku, kto jest realizatorem dożywiania i koszt jednostkowy posiłku.

Decyzje przyznające pomoc w formie posiłku w szkole wydawane były na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

W decyzjach przyznających zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności w podstawie prawnej wpisywano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, ale w postanowieniu przyznawano świadczenie pieniężne zamiast zasiłku celowego.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem, prawidłowo przytaczano art. 108 k.p.a., mówiący o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Mircu przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi. Najczęstszym powodem przyznawania specjalnego zasiłku celowego były wydatki na zakup żywności, lekarstwa, leczenie.

Kontrolowana jednostka w roku 2021 do dnia kontroli pomocą w formie zasiłku celowego objęła 9 osób, a w formie specjalnego zasiłku celowego – 41 osób.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłek celowy:

5102.4.2021; 5102.33.2021; 5102.24.2021; 5102.3.2021; 5102.11.2021; 5102.42.2021; 5102.28.2021; 5102.3a.2021.

Specjalny zasiłek celowy:

5102.29a.2021; 5102.29.2021; 5102.27.2021; 5102.15.2021; 5102.16.2021; 5102.1c.2021; 5102.38.2021; 5102.41.2021; 5102.19.2021; 5102.21.2021; 5102.12.2021.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych zasiłków celowych, przyznawana była w oparciu o odpowiednie przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przywołano również upoważnienie Wójta dla Kierownika do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej. Stwierdzono natomiast, że w kilku przypadkach przytoczono nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz nie podano daty wydania kodeksu postępowania administracyjnego.

W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe określano, na jaki cel pomoc została przyznana, w jakiej kwocie oraz sposób i termin wypłaty świadczenia.

W postanowieniu decyzji na specjalne zasiłki celowe brak celu przyznania pomocy. Informacja ta widnieje dopiero w uzasadnieniu decyzji.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do SKO za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Uchwałą Nr LVII/343/2018 Rady Gminy w Mircu z dnia 19 października 2018 r. określono zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz warunki częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Koszt kalkulacyjny jednej godziny usług opiekuńczych wyniósł 12 zł. Usługi są świadczone przez 6 opiekunek (2 pielęgniarki, 2 opiekunki medyczne i 2 opiekunki domowe), zatrudnionych przez GOPS w Mircu. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponosiły odpłatność w zależności od posiadanego dochodu.

W roku bieżącym usługi wykonywane były u 24 osób.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta o numerach decyzji:

5122.5.2021 oraz decyzja zmieniająca odpłatność 5122.5zm.2021; 5122.9.2021; 5122.19.2021; 5122.10.2021; 5122.24.2021; 5122.16.2021; 5122.17.2021; 5122.28.2021; 5122.25.2021; 5122.22.2021.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, oświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie, faktury za leki.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych: nie przytoczono art. 50 ustawy o pomocy społecznej, który określa zasady przyznawania usług opiekuńczych; w kilku przypadkach wskazano nieaktualny publikator ustawy; brak jest daty wydania kodeksu postępowania administracyjnego; przytoczono rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Rady Gminy w Mircu w sprawie usług opiekuńczych, a także upoważnienie Wójta do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W decyzji określono okres, na jaki przyznano pomoc, dni tygodnia i ilość godzin usług, pełny koszt 1 godziny usługi, zakres usług, termin i miejsce dokonywania opłaty oraz kto będzie realizatorem usług.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do SKO za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej).

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2021 Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej 3 osoby, opłacał pobyt 7 swoich mieszkańców.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Pracownicy socjalni prowadzą pracę socjalną na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, która polega m.in. na: wspieraniu osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, ustalaniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego, ustalaniu uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych, pomocy podopiecznym w zarejestrowaniu się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne, pomocy w uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, wzmacnianiu kompetencji życiowych, wsparciu emocjonalnym zwłaszcza w czasie pandemii, wspomaganie rodzin w wypełnianiu przez nie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, złożeniu wniosków o leczenie odwykowe, współpracy z Policją, sądami, szkołami, zakładami opieki zdrowotnej.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji

życiowej. Do dnia kontroli nie zawarto żadnego kontraktu socjalnego. Brak kontraktów spowodowany jest stanem epidemii związanym z wirusem SARS-Cov-2. W badanym okresie klienci woleli ograniczyć do minimum bezpośredni kontakt z pracownikami OPS, dlatego też w dużej mierze praca socjalna opierała się na rozmowach telefonicznych. Praca socjalna była dokumentowana w wywiadach środowiskowych.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych i posiłków z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, usług opiekuńczych, zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych przyznano celowo i zasadnie.

Obecnie warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej są trudne i nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. Z informacji Kierownika GOPS wynika, że Ośrodek do końca roku zostanie przeniesiony do większych pomieszczeń.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka Pomocy Społecznej. Natomiast zdaniem zespołu kontrolującego Ośrodek powinien opracować nowe teksty jednolite w/w dokumentów.

Kierownik i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy – w Ośrodku zatrudnionych jest 5 pracowników socjalnych na 4,5 etatu i na 1 pracownika socjalnego przypada 1 835 mieszkańców.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja – aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Stałych zasiłkobiorców, których objęto ubezpieczeniem zdrowotnym w okresie pobierania świadczenia, informowano o tym fakcie odrębnym pismem.

W podstawie prawnej większości decyzji administracyjnych przytaczano właściwe przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, przywoływano również rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej, odpowiednie uchwały Rady Gminy Mircu dotyczące dożywiania i usług

opiekuńczych. Natomiast w decyzjach wydanych do końca maja 2021 r. widniał nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz w przypadku zasiłków stałych, okresowych, celowych, specjalnych celowych i usług opiekuńczych nie podano daty wydania kodeksu postępowania administracyjnego.

Ponadto w podstawie prawnej decyzji na usługi opiekuńcze brak było art. 50 ustawy o pomocy społecznej, wskazującego na przyznaną formę pomocy.

W decyzjach przyznających zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności w podstawie prawnej wpisywano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, ale w postanowieniu przyznawano świadczenie pieniężne zamiast zasiłku celowego.

W sentencji decyzji na specjalne zasiłki celowe nie wpisywano celu przyznania pomocy. Informacja ta widnieje dopiero w uzasadnieniu decyzji.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania wobec organu, który wydał decyzję i skutkach tego zrzeczenia.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem się nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. oraz informując o tym osoby zainteresowanej w postanowieniu i uzasadnieniu.

Pozytywnym jest fakt, że we wszystkich szkołach na terenie Gminy Mirzec dzieci otrzymują dożywianie w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z ideą programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Decyzje przyznające pomoc w formie posiłku w szkole wydawane były na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS nie wykorzystał kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej, ale przyjęto wyjaśnienia, że fakt ten był spowodowany epidemią i pracą socjalną prowadzono głównie poprzez rozmowy telefoniczne. W badanym okresie klienci woleli ograniczyć do minimum bezpośredni kontakt z pracownikami OPS.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół oględzin.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielce 3, 25-516 Kielce

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Katarzyna Wach
3. Barbara Nowak

Kielce, dnia 1 grudnia 2021 r.

Z up. **WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**
Marcin Pasek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

Ze strony kontrolowanej:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Kielcach
27-220 Międzyz. tel. 41 271 30 10
woj. świętokrzyskie

Data i podpis
mgr Grażyna Potrzebszczak
6. XII 2021 r.